



Tendence v současné anglicky psané literatuře (próze)

Ladislav Nagy — Jihočeská vědecká
knihovna, 26. listopadu 2025

Literární provoz

- Odlišnost od většiny menších a malých národních literatur
- Obrovský trh: počet anglicky mluvících lidí + angličtina jako lingua franca
- Marketing a globální dopad
- Role literárních cen a literárních agentů

Tendence a vlivy

- Vliv kursů tvůrčího psaní (původně americký fenomén)
- Vliv filmového průmyslu
- Návrat historického románu a příběhu obecně
- Žánrová literatura a odkaz 19. století

Hlavní oblasti

- Žánrová literatura a historický román
- Postkoloniální literatura
- Literatura traumatu
- LGBTQ+ témata



Píseň ledu a ohně (Hra o trůny) jako fenomén a příklad k ilustraci

- Seriálové ladění
- Komplexní svět
- Historický rozměr
- Silná příběhová linie

Tradiční literárně-kritické rozdělení

- Žánrová fikce X literární fikce
- Žánrová fikce: jasná přináležitost žánru, důraz na útěk od reality, „eskapismus“
- Literární fikce: útěk nikoli „od“ reality, nýbrž „do“ reality

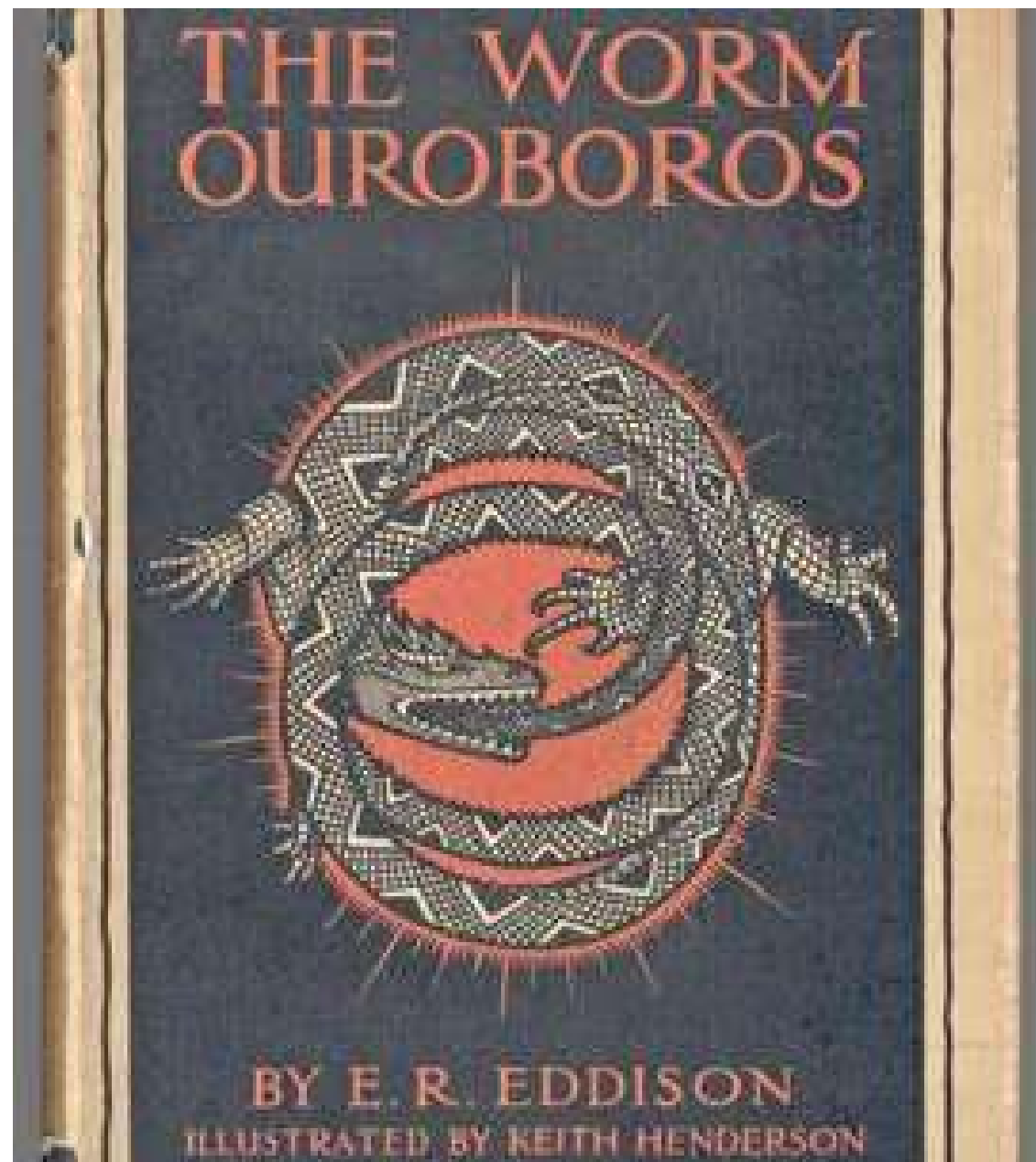
Dědictví 19. století v britské literatuře

- R. L. Stevenson — Ostrov pokladů
- John Barrow — Vzpoura na lodi Bounty
- Wilkie Collins — Měsíční kámen
- H. G. Wells — Stroj času
- Bram Stoker — Dracula
- Arthur Conan Doyle — Sherlock Holmes
- Samuel Butler — Erewhon
- Lewis Carroll — Alenka v Říši divů



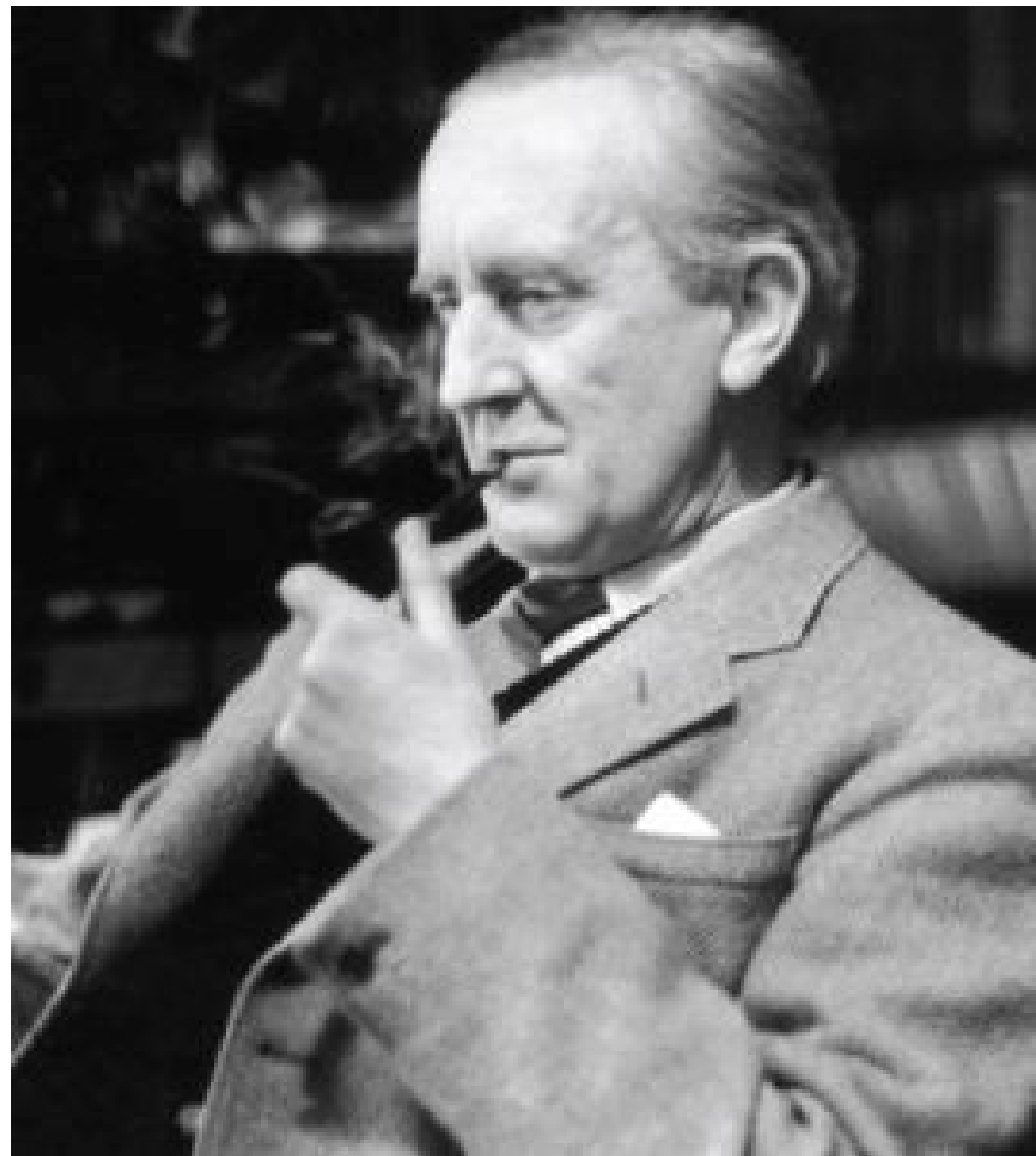
The Worm Ouroboros

- Alternativní svět
- středověk a severské ságy
- eklektická mytologie
- čarodějnictví jako zbraň
- trpaslíci
- „merchandise“ v podobě map
- Tolkien, C. S. Lewis



J. R. R. Tolkien

- založení žánru
- vytvoření komplexního světa
- největší popularita od 60. let
- vliv severských ság, staroanglické literatury



C. S. Lewis

- společně s Tolkienem součástí skupiny Inklings (důraz na vyprávění)
- Letopisy Narnie – obrovský vliv na dětskou literaturu
- The Space Trilogy – profesor Ransom podle Tolkiena



Mervyn Peake

- Gormenghast – nedokončený cyklus
- Úžasná postava zloducha Steerpikea, téměř shakespearovských rozměrů
- Vliv vypravěčské tradice 19. století – R. L. Stevenson





Historický román

- Velký fenomén od 80. let 20. století
- Podpořeno obratem k historii ve filosofii a literární teorii (Lyotard, Hayden White)
- Historie jako reservoár příběhů

Žánrové zařazení

- Co je historický román?
- Historický román a jeho žánrové zařazení
- Historie – umění nebo věda

Neoviktoriánská literatura

- Michel Faber, *Kvítek karmínový a bílý*
- Sarah Watersová, *Konečky prstů, Zlodějka*
- Charles Palliser, *Quicunx*

Hilary Mantel

- *Wolf Hall*
- *Přineste těla*
- *Zrcadlo & světlo*



Literatura traumatu

- Společenské téma a problém
- V Británii spojeno se silnou sociální kritikou



Romány

- Edward St Aubyn, Melrose novels
- James Scudamore, *Anglické nestvůry*
- Anna Burns, *Mlíkař*

Postkoloniální zkušenost

- Nativní literatura ve Spojených státech: Leslie Marion Silko
- Zkušenost autorů z bývalých britských kolonií (Marlon James)

Rešoketšwe Manenzhle

- Bez domova
- silný literární debut z Jihoafrické republiky
- popis počátků apartheidu



LGBTQ+

- Allan Hollinghurst, Linie krásy, Cizí dítě
- Sarah Waters, Zlodějka
- Jordy Rosenberg, Zpověď lišáka

Paul Kingsnorth - ekologie

- ekolog (Dark Mountain Project, *The Ecologist*), novinář (*The Independent*)
- Trilogie: *The Wake*, *Beast*, *Alexandria*
- „Dark ecology“ — dosažení opětovné rovnováhy mezi lidským a nelidským světem



Jordy Rosenberg - gender

- *Zpověď lišáka*
- transgender, učitel anglické literatury na UMass, Amherst
- Londýn 18. století jako výrazně pluralitní město
- příběh Jacka Shepparda



Chimamanda Adichie - rasa

- *Půl žlutého slunce*
- *Purpurový ibišek*
- *Amerikána*
- *Feminismus je pro každého*



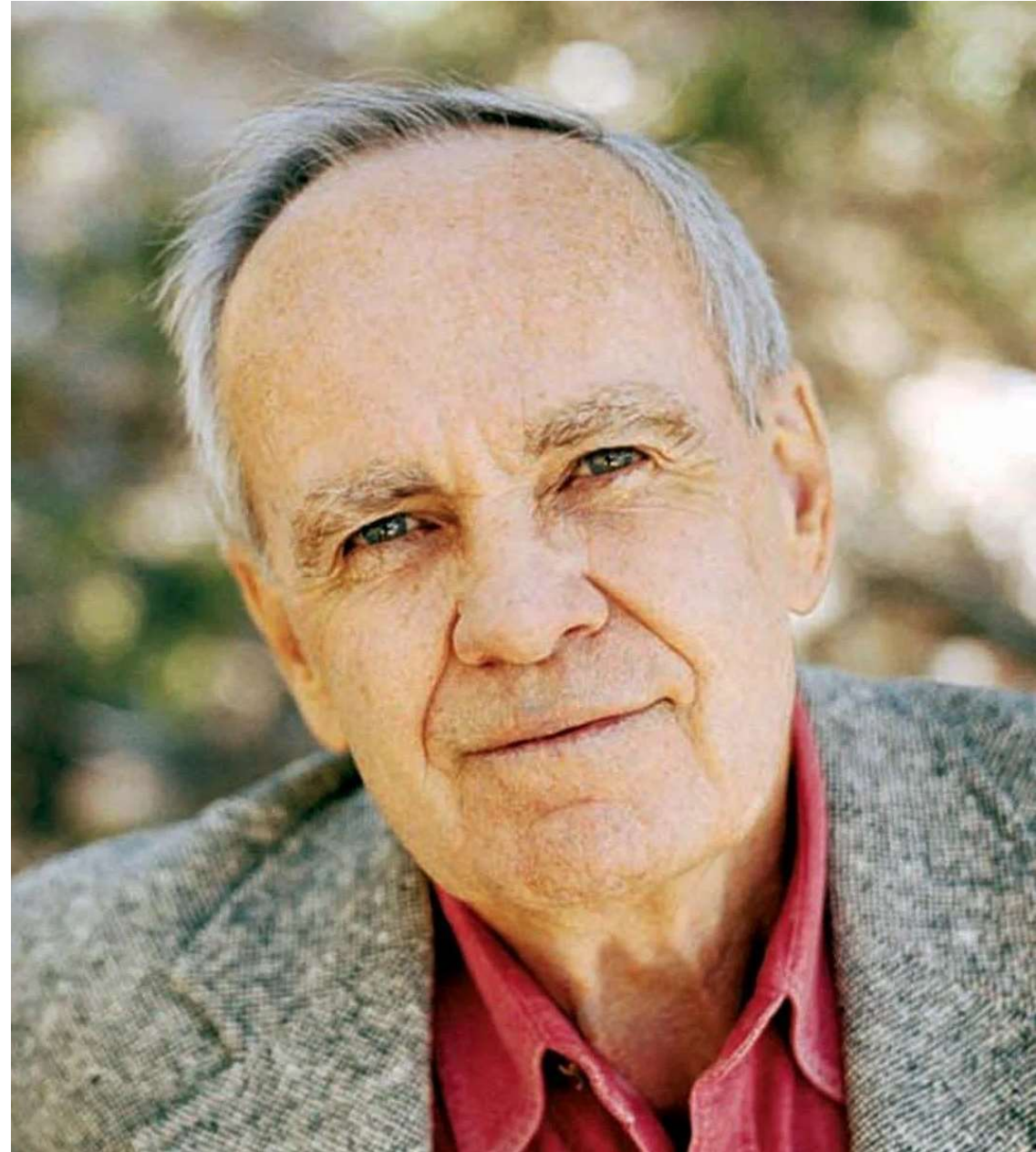
Philip Roth

- Portnoyův komplex (1969) – široké uznání
- zpracování autobiografických motivů, dramatizace základních momentů poválečné americké historie
- Nathan Zuckerman – autorovo alter ego
- Velké tvůrčí vzepětí po sedmdesátce: Lidská skvrna, Exit Ghost



Cormac McCarthy

- nar. 1933
- Autor amerického jihu
- Hraniční trilogie, Cesta, Krvavý poledník, Tahle země není pro starý
- Téma násilí
- Vliv Faulknera a jižanských autorů
- Pasažér, Stella Maris



Don DeLillo

- nar. 1936
- *Americana, Běžící pes, Bílý šum, Libra, Mao II*
- *Podsvětí*
- *Cosmopolis, Padající muž, Bod Omega, The Body Artist*

